

Informatienota raad

Doorontwikkeling en beschikbaarheidsfinanciering Jeugdbescherming Brabant

Voor vragen

Telefoonnummer: 14 040
E-mail: gemeente@veldhoven.nl
Datum B en W: 2 mei 2023
Registratienummer: 23bs00066

Kennisnemen van

De doorontwikkeling van Jeugdbescherming Brabant en de beschikbaarheidsfinanciering.

Inleiding

De afgelopen periode hebben wij u met regelmaat geïnformeerd over de situatie binnen de organisatie van jeugdbescherming in Brabant, want de problematiek in de jeugdbeschermingsketen is groot. Zo moeten jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel vaak lang wachten op passende hulp, is het verloop onder het personeel bij de GI's hoog en is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Dit is een landelijk probleem en Brabant is daarop geen uitzondering. Ondanks de maatregelen die de Brabantse regio's de afgelopen periode hebben genomen, blijft een stevige verbeter- en ontwikkelagenda ook de komende jaren nodig om onze meest kwetsbare kinderen en gezinnen voldoende te kunnen beschermen.

Middels deze brief brengen wij u op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen in de jeugdbescherming in Brabant. In onze regio hebben we vier gecertificeerde instellingen (GI's) gecontracteerd voor het uitvoeren van jeugdbeschermingsmaatregelen. Dit zijn: Jeugdbescherming Brabant (JBB), Jeugd Veilig Verder (JVV), de William Schrikker Stichting (WSS) en het Leger des Heils (LdH). In deze brief gaan we met name in op de ontwikkelingen bij onze grootste GI: Jeugdbescherming Brabant.

Kernboodschap

Een toekomstbestendig Jeugdbescherming Brabant

Sinds begin 2022 geeft JBB middels het programma JB Bruist uitvoering aan een bestuurlijke opdracht welke zij namens de vijf jeugdhulpregio's in Brabant heeft gekregen.

De eerste resultaten zijn merkbaar, zoals het verder ontwikkelen en aan het werk gaan met de functiedifferentiatie en het uitbreiden van de ondersteuning van de jeugdbeschermer. Daarnaast is de ondersteuning van het provinciaal team afgebouwd (m.u.v. wachtlijstbeheer) en is de samenwerking met gemeenten verbeterd. Andere resultaten die hiermee samenhangen zijn bijvoorbeeld het beëindigen van het verscherpt toezicht naar intensief toezicht en ziet men binnen JBB een daling van het verloop en verzuim onder medewerkers. Voor een overzicht van de resultaten verwijzen wij u naar bijlage 1.

Doorontwikkeling 2022-2025

Recentelijk heeft JBB het plan "Doorontwikkeling 2022-2025" gepresenteerd. In dit plan borduren zij voort op de positieve effecten en opbrengsten die reeds zijn gerealiseerd. JBB zet in op het verlagen van de werk- en regeldruk en werklust van de jeugdbeschermers.

Jeugdbeschermers krijgen meer tijd om hun werk goed te doen

Door met een grotere groep professionals met ieder een eigen specialisme in teamverband kwetsbare kinderen en gezinnen te ondersteunen, wordt er een optimale ondersteuningsstructuur voor gecertificeerde jeugdbeschermers A geboden. JBB steekt hierbij in op het werven van ondersteunende medewerkers, om de administratieve lasten voor een jeugdbeschermer te verminderen. Hierdoor ontstaat geen verlaging van de caseload van de jeugdbeschermers, maar (naar verwachting) een verlaging van de ervaren werkdruk. Dit alles wordt gekoppeld aan een extra investering in professionals door het bieden van scholing, begeleiding en ondersteuning, doorgroeimogelijkheden en betere secundaire arbeidsvoorwaarden.

Door de bundeling van expertises en ondersteuningsstructuur verlaagt JBB de werk- en regeldruk en daarmee de werklust van jeugdbeschermers. Men verwacht dat deze aanpak leidt tot een duurzaam hogere kwaliteit van dienst- en hulpverlening en meer tijd en aandacht voor jeugdigen en hun naasten, waarbij JBB aan de wet gaat voldoen. En daarnaast tot meer werkplezier en minder verzuim en verloop onder hun medewerkers.

Eerste stap naar een andere wijze van financieren

We financieren JBB (en alle andere GI's) momenteel op basis van het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen dat zij uitvoeren. We betalen een tarief per maatregel ('P x Q'). Hiermee volgt de financiering het aantal maatregelen, een ontwikkeling die niet nauwkeurig te voorspellen is. Met een combinatie van een tarief per maatregel en een beschikbaarheidsfinanciering geeft JBB aan in staat te zijn om de schommelingen in het aantal maatregelen te ondervangen. Door deze beschikbaarheidsfinanciering ontstaat er naar verwachting een meer solide basis onder de basisvoorziening die JBB moet zijn.

Beschikbaarheidsfinanciering

Indien op jaarbasis het aantal maatregelen lager uitvalt dan waarmee JBB in de begroting 2023 rekening gehouden heeft, dragen de jeugdhulpregio's aanvullend bij. Hiertoe is een voorstel ontwikkeld en uitgewerkt in een modelberekening waarmee de aanvullende financiering kan worden bepaald die meebeweegt met het aantal feitelijke maatregelen in 2023. Aan de jeugdhulpregio's wordt voor 2023 gevraagd een reservering voor de beschikbaarheidsfinanciering op te nemen. Deze reservering wordt gedekt binnen de regionale begroting Jeugdhulp onderdeel Jeugdbescherming en Jeugdreclassering uit het voordeel dat ontstaat doordat JBB minder maatregelen inzet dan vooraf begroot.

Het risico is aanwezig dat JBB, ongeacht de ambitie, niet in staat blijkt te zijn om de benodigde doorontwikkeling te realiseren

De jeugdhulpregio's lopen in dit geval het risico dat er ondanks de genoemde extra bijdrage geen sprake is van dat JBB een algeheel toekomstbestendige GI wordt. Om dit risico te beperken hebben de gemeenten in Brabant een aantal voorwaarden gesteld aan de doorontwikkeling van JBB. Een van deze voorwaarden is dat JBB per kwartaal de voortgang en resultaten van de doorontwikkeling verantwoordt aan de directeur van de accounthoudende gemeente (Tilburg). Ook is er afgesproken dat JBB een terugbetalingsverplichting heeft wanneer men door onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld een hogere overhead dan begroot) een beroep moet doen op het eigen vermogen.

Daarnaast bestaat het risico dat er een ongelijke situatie ontstaat richting de andere GI's die in Brabant actief zijn, de William Schrikker Stichting, Leger des Heils en Jeugd

Veilig Verder. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de doorontwikkeling van JBB voortkomt uit een specifieke hersteloperatie om tot een sluitende begroting te komen en de bedrijfsvoering op orde te krijgen. Om deze reden maken de jeugdhulpregio's en de Jeugdautoriteit met JBB aanvullende afspraken over hun begroting. Gezien de uitgangspositie van JBB en gegeven het feit dat er met alle GI's intensieve gesprekken voeren over problemen waar zij tegenaan lopen (bijv. werkdruk), achten we dit risico beperkt.

Vervolg

We blijven in gesprek met alle GI's, waaronder JBB, om samen tot een toekomstbestendige jeugdbeschermingsketen te komen. Dit zodat de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen tijdig de juiste hulp krijgen. Wij blijven u informeren over de voortgang.

Communicatie en samenspraak

Na besluitvorming door de 21 colleges van B&W in Zuidoost-Brabant, wordt gemeente Tilburg, als accounthoudende gemeente van JBB, geïnformeerd over de beschikbaarheidsfinanciering. Dit wordt gepubliceerd op de openbare besluitenlijst van het college.

Bijlagen

Bijlage 1: Opbrengsten bestuurlijke opdracht JB Bruist

Opbrengsten Bestuurlijke opdracht / JB Bruist

Inleiding

Na de crisisperiode is de afgelopen tijd gewerkt aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid van JBB en het doorbreken van een vicieuze cirkel. Daarvoor is een verzoek ingediend bij gemeenten voor een incidentele financiële impuls waardoor de beweging van kwantitatief naar kwalitatief sturen met vernieuwende werkwijzen kon worden gemaakt. JBB heeft aan de Bestuurlijke opdracht invulling gegeven met het programma JB Bruist, dat gestart is in februari 2022. Na een klein jaar op weg te zijn constateren we dat JBB de omslag heeft gemaakt en de weg naar boven is ingeslagen. Er is geleerd van de crisis en best practices zijn overgenomen om op allerlei niveaus binnen de organisatie innovatie te realiseren. JBB heeft volop ingezet op het verstevigen van haar arbeidsmarktaanpak en de ondersteuning van de jeugdbeschermers om zo de vitaliteit van de medewerkers te verhogen. De eerste resultaten zijn merkbaar. Ook de samenwerking met gemeenten en in de keten verbeterd. JBB is in staat om verder te investeren in die samenwerking en volwaardig te participeren in de Verbeteragenda en proeftuinen voor het Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming. Daarnaast is er intensief gewerkt aan de doorontwikkeling van de organisatie.

De omstandigheden waaronder het werk moet worden uitgevoerd zijn tegelijkertijd ongewijzigd. Nog steeds is er sprake van (een verder toegenomen) enorme arbeidsmarktkrapte en (te) hoge werkdruk. Onder die omstandigheden is het gelukt om de randvoorwaarden aanwezig te laten zijn om in het kader van de doorontwikkeling van JBB te komen tot een nieuwe werkwijze en organisatiemodel waarbij verder geborduurd wordt op de positieve effecten en opbrengsten die met het veranderprogramma JB Bruist tot dusver reeds zijn gerealiseerd. Waarmee we uitgroeien tot een GI die duurzaam hogere kwaliteit biedt met een efficiënte bedrijfsvoering, waarbij toegewerkt wordt naar het voldoen aan wettelijke kaders en normen.

Hierna wordt per onderdeel een stand van zaken geboden, inclusief gerealiseerde opbrengsten. Als laatste wordt ook een financieel overzicht geboden.

Personeel en vitaliteit

- We zien de trend van een dalende uitstroom, tegelijkertijd zien we ook een trend van dalende instroom, dat deels verklaard kan worden uit het dalend aantal maatregelen;
- Het verzuim is gedaald en op een laag niveau gestabiliseerd;
- De (gemiddelde) caseload realisatie is vanaf oktober hoger dan de (intern) gestelde norm (87 %), mede mogelijk gemaakt door inzet van ondersteuning.
- Uit onderzoek blijkt dat het werkgeluk onder het personeel gemiddeld vergelijkbaar is met die van andere / vergelijkbare organisaties in de jeugdzorgsector. Als onderdeel van dit onderzoek zijn diverse verbeteracties geïdentificeerd gericht op het verhogen van werkplezier en het verlagen van werkdruk. Deze worden in 2023 uitgevoerd, gekoppeld aan de doorontwikkeling van de organisatie;
- De werving en selectie inclusief arbeidsmarktcommunicatie is uitbesteed aan externe partijen (o.a. Advizo) op die manier de arbeidsmarktaanpak te versterken. Er is gestart met de lancering van een aanvullend arbeidsmarktoffensief gericht op het verder uitbreiden van de ondersteuningsstructuur rondom jeugdbeschermers waarbij de crisismaatregelen van Rijk en Gemeente worden benut

Innovatie primair proces

De innovatie van het primair proces en het verder ontwikkelen en implementeren van de functiedifferentiatie en het uitbreiden van de ondersteuningsstructuur rond jeugdbeschermers A, is flink op stoom gekomen en de pilots laten veelbelovende resultaten zien:

- In de vestigingen zijn ondersteunend jeugdbeschermers, werkbegeleiders en extra juristen actief en via werkgroepen wordt de inzet van deze functies geëvalueerd en geharmoniseerd, dat ook weer opgenomen wordt in de doorontwikkeling;
- Er is geïnvesteerd in het optimaliseren van de inzet en positionering van gedragswetenschappers, waarbij de uitkomsten worden doorgevoerd in de doorontwikkeling van JBB;
- Op dit moment worden de laatste voorbereidingen getroffen voor het starten van pilots met zelfsturende teams in januari 2023;
- Als onderdeel van het verbeteren van werkwijzen is gewerkt aan zaken zoals het opnemen van de uniforme jeugdhulpbepaling in WIJZ, een verbeterde triage en het werken met de Verklarende Analyse

Het Provinciaal Team is afgebouwd (m.u.v. wachtlijstbeheer) en best practices worden geborgd in de doorontwikkeling

Na de overname van het crisisteam door JBB dat daarna het provinciaal team werd, heeft er een omvorming plaatsgevonden naar het zogenaamde provinciale instroomteam (PIT). Binnen JBB zijn de afgelopen maanden innovatieprocessen in gang gezet om de best practices hiervan te borgen binnen de doorontwikkeling van de organisatie en nieuwe werkwijze. Daarbij wordt een werkwijze ingevoerd met de volgende functies:

1. Wachtlijstbeheer i.h.k.v. het landelijk handelingsperspectief (de inzet is dat hiermee gestopt kan worden in de zomer van 2023 wanneer de reorganisatie is afgerond);
2. Opleiden, trainen en begeleiden nieuwe collega's Jeugdbeschermers (JB B, aankomend Jeugdbeschermer en zij-instromers). Vanuit deze kweekvijver worden maatregelen opgepakt en stromen zij samen met maatregelen uit naar reguliere teams op de vestigingen;
3. Flexpool. Voor het opvangen bij uitval of vertrek van jeugdbeschermers in reguliere teams en/of bijstand om andere redenen.

Met bovenstaande worden versturende invloeden in de reguliere teams weggehaald wat moet bijdragen aan het beheersbaar houden van de werkdruk in die reguliere teams.

Samenwerking en overkoepelende opgaven

Het gevoel van gezamenlijkheid is in de afgelopen periode aanmerkelijk gegroeid. Er is vanuit beide kanten, die van gemeenten en JBB, veel geïnvesteerd in de samenwerking, met een verbetering daarvan tot gevolg. Er is een gevoel van urgentie, de bereidheid om elkaar te begrijpen en te horen, kortom, een andere mindset. Inhoudelijk wordt er intensief samengewerkt aan een aantal belangrijke dossiers, waarbij JBB samen met gemeenten optrekt om bijvoorbeeld de schakel-makelfunctie, de doorbraakaanpak en armoedefunctionarissen optimaal te laten functioneren. Gemeentelijk zijn er verantwoordelijken per provinciaal thema aangewezen. Toch moet worden vastgesteld dat oude reflexen nog niet helemaal verdwenen zijn. Om de ingezette goede koers vast te houden, is zo nu en dan bemiddeling tussen partners nodig. Ook moet de Leading Coalition, zoals beoogd in de nieuwe provinciale governancestructuur, nog starten wat er toe moet leiden dat de Verbeteragenda en het toewerken naar het Toekomstscenario de impuls krijgt die nodig is.

Interne bedrijfsvoering en monitoring

Het Herstelplan is afgerond. Harmoniseren van de werkwijzen binnen JBB, cultuurverandering en meer betrokkenheid vanuit de verschillende vestigingen bij de organisatie staat hoog op de agenda en speelt een belangrijke rol binnen het doorontwikkelen van de organisatie. Er is in het Q2 een Benchmark uitgevoerd. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd die direct vertaald zijn naar de doorontwikkeling van de organisatie. JBB boekt daarbij een tweede ronde van besparingen in op de overhead als gevolg van de voorgenomen reorganisatie. Er wordt bezuinigd op kosten van staf, huisvesting en management, waarmee geïnvesteerd kan worden in het primair proces. De overhead wordt teruggebracht op het gemiddelde van de Benchmark die in september 2022 samen met een aantal GI's is uitgevoerd.

Prognose

De financiële prognose op dit moment is dat van de 3,6 mln. investering een bedrag van circa 2,2 mln wordt overgeheveld naar 2023 (incl. 420k onvoorziene kosten).

Kosten	Begroot	Geprosnoteerd 2022	Overheveling 2023
Pro-actief recruitment	€ 640.000,00	€ 200.650,39	€ 439.349,61
Vitaliteit	€ 340.000,00	€ 23.375,97	€ 316.624,03
Ondersteuning primair proces	€ 1.600.000,00	€ 579.886,46	€ 1.020.113,54
Onvoorzien	€ 420.000,00	€ 0,00	€ 420.000,00
SubTotaal	€ 3.000.000,00	€ 803.912,82	€ 2.196.087,18
Provinciaal instroom team	€ 600.000,00	€ 600.000,00	€ 0,00
Totaal	€ 3.600.000,00	€ 1.403.912,82	€ 2.196.087,18

De middelen die worden overgeheveld worden besteed conform begroot, waarbij de post Onvoorzien wordt aangewend voor dekken van een deel van de transitiekosten.